

Obsah

I	Základní principy.....	9
1	Hmotnostní a energetické bilance (Milan Jahoda).....	9
1.1	Základní pojmy	9
1.2	Hmotnostní bilance	10
1.3	Energetická bilance	11
1.4	Obecný postup při bilančních výpočtech	12
2	Kontinuální a přetržité procesy (Milan Jahoda).....	12
3	Tok kapalin (Milan Jahoda)	13
4	Sdílení tepla (Milan Jahoda)	14
4.1	Sdílení tepla vedením	14
4.2	Sdílení tepla prouděním	14
5	Sdílení hmoty (Milan Jahoda).....	16
II	Vlastnosti potravin.....	19
6	Fyzikálně chemické základy disperzních potravinářských soustav (Jiří Štětina).....	19
7	Aktivita vody (Michal Voldřich)	22
7.1	Sorpční izotermy	23
7.2	BET izoterma	24
8	Mechanické a rheologické vlastnosti potravin (Josef Příhoda)	24
8.1	Mechanické vlastnosti a textura	25
8.2	Základní teoretické úvahy o chování látek	26
9	Tepelné vlastnosti (Václav Koza).....	32
9.1	Přibližný výpočet tepelných vlastností	32
9.2	Měrná tepelná kapacita	33
9.3	Tepelná vodivost	33
9.4	Tepelná vodivost (tepelná difuzivita).....	34
9.5	Tání, tuhnutí, odpařování a příslušná skupenská tepla	34
10	Vliv zpracování na sensorické a nutriční vlastnosti potravin (Michal Voldřich).....	35
10.1	Senzorické vlastnosti	35
10.2	Nutriční vlastnosti	37
11	Správná výrobní praxe a systémy řízení jakosti (Michal Voldřich)	38
11.1	Správná výrobní a hygienická praxe.....	38
11.2	Systém kritických bodů - HACCP	39
11.3	Systémy jakosti ve výrobě potravin (ISO 9000:2000).....	40
III	Procesy s minimálním tepelným zásahem	42
12	Příprava surovin (Jaroslav Dobiáš).....	42
12.1	Čištění	42
12.2	Třídění	43
12.3	Odslupkování - loupání	45
12.4	Manipulace se surovinami	47
13	Desintegrace (Josef Příhoda)	49
13.1	Teorie	49
13.2	Účinnost desintegrace a spotřeba energie	50
13.3	Zařízení	51

14	Prosévání (Josef Příhoda).....	53
14.1	Účinnost práce síta.....	55
14.2	Sítová analýza se sadou sít.....	56
14.3	Síta v potravinářském průmyslu.....	57
15	Úprava potravinářských koloidních systémů (Jiří Štětina).....	58
15.1	Teorie.....	58
15.2	Zařízení.....	60
15.3	Aplikace.....	63
16	Míchání (Milan Jahoda).....	63
16.1	Míchání pevných látek.....	64
16.2	Míchání kapalin.....	67
17	Separace podle měrných hmotností (Pavel Kadlec, Jiří Štětina).....	74
17.1	Úsazování a odstředování.....	74
17.2	Zařízení.....	75
17.3	Aplikace.....	83
18	Lisování (Vladimír Filip).....	85
18.1	Teorie.....	85
18.2	Zařízení.....	88
18.3	Aplikace procesu lisování v potravinářství.....	91
18.4	Vliv procesu lisování na potraviny.....	92
19	Filtrace (Zdeněk Bubník, Vladimír Filip).....	93
19.1	Teorie.....	93
19.2	Hmotnostní bilance filtrace.....	96
19.3	Filtry a filtrační zařízení používané v potravinářských technologiích.....	97
20	Membránová separace (Karel Melzoch).....	102
20.1	Princip separace.....	103
20.2	Membrány.....	104
20.3	Charakteristika toků.....	106
20.4	Zanášení membrán a jejich regenerace.....	107
20.5	Membránové moduly.....	108
20.6	Uspořádání membránového separačního procesu.....	109
20.7	Mikrofiltrace, ultrafiltrace, nanofiltrace a reverzní osmosa.....	111
20.8	Elektrodialýza.....	112
20.9	Pervaporace a permeace plynů.....	113
20.10	Membránová destilace.....	115
20.11	Dialýza.....	115
21	Chromatografické separace a výměna iontů (Karel Melzoch).....	116
21.1	Účinnost separace v chromatografii.....	117
21.2	Uspořádání preparativní chromatografické stanice.....	118
21.3	Gelová permeační chromatografie.....	120
21.4	Iontovýměnná chromatografie.....	121
21.5	Rozdělovací chromatografie.....	121
21.6	Afinitní chromatografie.....	122
22	Adsorpce, odbarvování (Vladimír Filip).....	122
22.1	Teorie.....	122
22.2	Zařízení a proces.....	123
22.3	Aplikace procesu adsorpce v potravinářství.....	125
22.4	Vliv procesu adsorpce na potraviny.....	127

23	Extrakce (Zdeněk Bubník, Vladimír Filip, Michal Voldřich)	128
23.1	Teorie	128
23.2	Extrakční zařízení v potravinářském průmyslu	134
23.3	Superkritická extrakce	137
23.4	Vliv procesu extrakce na potraviny	138
23.5	Aplikace procesu extrakce	138
24	Krystalizace, nukleace, srážení a distribuce částic (Zdeněk Bubník)	139
24.1	Teorie	140
24.2	Rozdělení krystalizačních procesů	147
24.3	Popis speciálních krystalizačních postupů	148
24.4	Krystalizační zařízení - kritéria volby	149
25	Fermentační technologie (Mojmír Rychtera)	151
25.1	Teorie	152
25.2	Zařízení pro fermentační procesy	170
25.3	Aplikace	174
26	Enzymové technologie (Mojmír Rychtera)	176
26.1	Teoretické základy průmyslové výroby enzymů	178
26.2	Způsoby aplikace enzymů v potravinářských procesech	184
26.3	Reaktory s imobilizovanými enzymy a membránové reaktory	187
26.4	Přehled významných aplikací enzymů v potravinářském průmyslu	192
27	Ozařování včetně účinku světla a ultrazvuku (Michal Voldřich)	196
27.1	Ozařování	196
27.2	Zpracování potravin světelnými pulzy	203
27.3	Konzervace potravin ultrazvukem	204
28	Procesy s využitím vysokého hydrostatického tlaku (Michal Voldřich)	205
28.1	Vliv tlaku na jednotlivé složky potravin a na reakce	206
28.2	Zařízení	209
28.3	Zhodnocení perspektiv	209
IV	Procesy s tepelným ošetřením potravin	211
29	Blanširování (Václav Koza, Michal Voldřich)	211
29.1	Princip a účel	211
29.2	Zařízení pro blanširování	211
30	Pasterace a tepelná sterilace (Václav Koza, Michal Voldřich, Jiří Štětina)	214
30.1	Konzervace potravin záhřevem	214
30.2	Vliv záhřevu na mikroorganismy	215
30.3	Kvantitativní popis termoinaktivace	216
30.4	Výpočty ohřevu a chlazení	219
30.5	Sterilační zařízení – přehled	220
31	Odpařování (Václav Koza, Jiří Štětina)	225
31.1	Zapojení odparek	225
31.2	Příklady konstrukce odparek	228
31.3	Vliv odpařování na vlastnosti zahušťované potraviny	230
31.4	Příklady aplikací odpařování	231
32	Destilace (Václav Koza, Vladimír Filip)	231
32.1	Destilace	231
32.2	Dezodorace, destilace s vodní parou	241
32.3	Molekulární destilace	246
33	Sušení (Václav Koza, Michal Voldřich)	247

33.1	Sušení vzduchem	248
33.2	Mechanismus sušení	249
33.3	Fáze sušení	249
33.4	Sušení hygrokopických potravin	250
33.5	Sušení v kontaktních sušárnách	250
33.6	Sublimační sušení – lyofilizace	251
33.7	Expanzní sušárny	251
33.8	Přehled zařízení	251
34	Extruze (Josef Příhoda)	253
34.1	Teoretické základy extruze	253
34.2	Konstrukční uspořádání extruderů	255
35	Pečení, restování a smažení (Josef Příhoda)	257
35.1	Sdílení tepla při pečení, restování a smažení	257
35.2	Proces pečení	258
35.3	Konstrukční uspořádání zařízení na pečení, smažení a restování	260
36	Mikrovlnný, infračervený a ohmický ohřev (Michal Voldřich)	263
36.1	Mikrovlnný ohřev	263
36.2	Odporový ohřev	267
36.3	Infračervený ohřev	270
V	Procesy s odebráním tepla	273
37	Chlazení (Michal Voldřich)	273
37.1	Vliv nízké teploty na mikroorganismy	273
37.2	Konzervace potravin uchováním v chladu	274
37.3	Zařízení	277
37.4	Chladírenské skladování	280
37.5	Vliv chlazení na potraviny	280
38	Mrazení a vymrazování (Michal Voldřich)	281
38.1	Teoretické základy zmrazování potravin	281
38.2	Tvorba krystalů ledu	281
38.3	Koncentrace rozpuštěných látek	283
38.4	Změny objemu	283
38.5	Postupy a zařízení pro zmrazování	284
38.6	Změny probíhající v potravinách	286
38.7	Rozmrazování	288
38.8	Vymrazování - zahušťování vymrazováním vody	289
VI	Doplňkové procesy	290
39	Balení (Jaroslav Dobiáš)	290
39.1	Propustnost obalových materiálů	290
39.2	Migrace složek obalového materiálu do baleného produktu	292
40	Plnění (Jaroslav Dobiáš)	294
40.1	Plnění	294
40.2	Uzavírání	296
40.3	Garance neporušenosti	301
41	Doprava materiálu (Milan Jahoda)	301
41.1	Doprava pevných látek	302
41.2	Doprava kapalin	305
41.3	Doprava plynů	306
42	Skladování v řízené atmosféře (Michal Voldřich)	306